

„FANØ NORDSØBAD“ AKTIESELSKAB.
Bestyrelsen.

„FANØ NORDSØBAD“ AKTIESELSKAB
Sigmunds Weisz' breve til Peter Nansen 1892-1896
- og et enkelt til Holger Drachmann 1894

Sigmund Weisz' tyske håndskrift er transskriberet af Ursula Lehmann-Brockhaus.
Redaktion og dansk oversættelse ved Per Hofman Hansen med bistand fra Gabriele Salmuth.

Tak for uvurderlig hjælp til både Ursula og Gabriele!

Ich möchte Ursula und Gabriele für ihre wertvolle Hilfe danken!

Sigmund Weisz' originale breve findes i Det kgl. Bibliotek, NKS 4043, 4° (19 breve +bilag).

1892	1892
Weisz' originale tyske tekst	Dansk oversættelse
[Fortrykt brevpapir fra] ~~OCTAVIUS HANSEN~~ ¹ ~~Højesteretsadvokat~~ Kjøbenhavn, d. Mandag [sic] [uden dato] Phönix Hotel ² Sehr geehrter Herr! Es würde mir zum besonderen Vergnügen gereichen, falls Sie mir morgen Dienstag Nachmittag gegen 5 Uhr (oder einer Ihnen beliebigen Zeit) die Ehre erweisen wollten mit mir zu Mittag zu speisen. In Erwartung Ihrer geneigten Rückantwort Ihr sehr ergebener Sigmund Weisz	[Fortrykt brevpapir fra] ~~OCTAVIUS HANSEN~~ ~~Højesteretsadvokat~~ København, d. Mandag [uden dato] Hotel Phønix Højt ærede hr. [Peter Nansen], Det ville være mig en særlig glæde, hvis De i morgen tirsdag eftermiddag omkring kl. 5 (eller på et andet tidspunkt, der kan passe Dem) vil vise mig den ære at spise til middag med mig. I forventning om at De vil melde tilbage, Deres ærede. Deres meget hengivne Sigmund Weisz

¹ Octavius Hansen (1838-1903), radikal venstremand og en af dagbladet Politikens aktionærer. Han var i 1890 sammen med Weisz og J.C. Greibe medejer af Fanø Nordsøbad og hjalp i øvrigt Drachmann med hans skilsmissepapirer. Dertil Weisz' juridiske medhjælper i forb. m. Fanø Nordsøbad, se Villy Nielsen 701, 911 m.fl.

² Hotel Phønix lagde tilbage i 1872 lokaler til møderne i det dengang nystiftede Litteraturselskabet, hvor Drachmann kom sammen med sine unge hustru Vilhelmine. Ja, en overgang boede de endda på Phønix: "Hvad vor lille Husstand angaar, da fortsætter den foreløbig her paa Hotellet ... I den første Tid gik det lystigt nok til paa Hotel Phønix' øverste Etage Nr. 97, Vennerne forgudede og forkælede hende meget". (Rubow: Drachmanns ungdom. 1940, s. 43, 44 og 46).

<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>13. Juni 92 Sehr geehrter Herr Ich darf doch mit Bestimmtheit auf Ihre Teilnahme für den 22/23 crt [courant, i.e. dieses Monats] rechnen? Bitte haben Sie die Güte sei es nach Fanø oder an meine Adresse Ihre geneigte Willensäußerung zu übermitteln, damit alle nötigen Arrangements (rechtzeitige Zustellung der Eisenbahnbillette etc. etc.) getroffen werden können. Auf baldiges frohes Wiedersehen Ihr sehr ergebener Weisz</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegramadresse: WEISZBANK Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>13. juni 1892 Højt ærede hr. [Peter Nansen], Jeg regner med, at jeg på det bestemteste kan forvente Deres deltagelse den 22.-23. juni. Vær venlig at sende mig Deres beslutning enten til Fanø eller til min adresse, således at alle nødvendige foranstaltninger (rettidig bestilling af jernbanebilletter m.m.) kan træffes. På snarligt og venligt gensyn Deres meget hengivne Sigmund Weisz</p>
<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>16/6 92 Sehr geehrter Herr Damen erscheinen in Soirétoilette Herren im Frack die Hauptsache ist – daß Sie sich amüsieren. Ihr ergebener Weisz</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegramadresse: WEISZBANK Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>Hamborg, 16. juni 1892 Højt ærede hr. Damerne vil være klædt i aftenkjoler og herrene i kjole og hvidt. Hovedsagen er De kommer til at more Dem. Deres hengivne Weiz</p>
<p>1894</p>	<p>1894</p>
<p>9 gr. Johannstraße Hgb [Hamburg] 26 Fbr 94</p> <p>Mein lieber Herr Nansen Haben Sie die gewünschten Informationen durch Herrn Franz Siemenroth³, Berlin in zufriedenstellender Weise erhalten? Wenn nicht schreiben Sie mir gelegentlich, und ich will die Angelegenheit für Sie verfolgen. – Wie steht's mit den dortigen Jungfrauen? Haben Sie noch etwas für mich aufgehoben? Mit herzlichen Grüßen Ihr Weisz</p>	<p>9 Gr. Johannstraße Hamborg, 26. februar 1894</p> <p>Min kære hr. Nansen, Har De fra Franz Siemenroth i Berlin modtaget de ønskede informationer på tilfredsstillende vis? Hvis ikke så skriv venligst til mig, og jeg vil forfølge sagen. – Hvordan står det til med damerne? Har De skjult noget for mig? Hjertelig hilsen Deres Weisz</p>

³ Siemenroth: Tysk økonom og finansmand, muligvis også forlægger i Berlin.

[Brev til Holger Drachmann fra]

SIGMUND WEISZ

Bank-Geschäft

Hamburg den 6. Mai 1894

Lieber Freund Drachmann

Wo geruhst Du zu stecken, altes Haus?

Glaubst Du cher ami daß die Rolle des

„Fliegenden Holländer“ Dir im gegenwärtigen

Moment wohl bekommt? Ich möchte dies

bezweifeln – folge mir mein lieber

Drachmann wir haben gemeinsames Leiden

(ich spreche von Herren) und da ist tödtliche

Langeweile das einzig *wirksame* Heilmittel. –

Glaub mir altes Haus, Du mußt Dich ja

entsetzlich langweilen, daß Du glaubst,

darüber verrückt zu werden, ist diese

Sache[?] [Chance?] verraucht[?] oder gar

überwunden, dann bist Du der Alte.

Sei so frdl [i.e. freundlich] und vergesse nicht,

daß ich am 12. 13. und 14. crt [courant, i.e.

dieses Monats] dort bin – Peter Nansen,

Hendriksen, hoffentlich auch Georg Brandes

wollen am 12. aus Copenhagen eintreffen –

sei so frdl [i.e. freundlich] und schreibe an

Brandes, daß ich ihn nochmals bitte meiner

Einladung nach Fanø zu kommen Folge zu

leisten (derselbe hat noch nicht zugesagt).

Herzlichen Gruß Weisz

[Kgl. Bibliotek: NKS 5005, 4°, Kps. IV: O-Ø]

[Brev til Holger Drachmann fra]

SIGMUND WEISZ

Bank-Geschäft

Hamborg, 6. maj 1894

Kære ven Drachmann,

Hvor mon du opholder dig, gamle ven? Tror

du, cher ami, at rollen som den "Flyvende

Hollænder" bekommer dig vel? Jeg tvivler på

det – gør som mig, min kære Drachmann. Vi

lider af det samme (jeg taler om mænd), og

dertil er dræbende kedsomhed det eneste

effektive middel. Tro mig, gamle ven, du må

da kede dig, åh så forfærdeligt, at du tror, at

du bliver gal af den grund. Er denne sag

(chance) forduftet eller sågar overvundet, så

vil du blive den gamle igen. Vær venlig ikke at

glemme, at jeg den 12., 13. og 14. i denne

måned er der – Peter Nansen, Hendriksen, og

forhåbentlig kommer også Georg Brandes

den 12. til København. Vær så venlig at skrive

til Brandes, at jeg endnu engang beder ham

tage imod min invitation til Fanø (han har

ikke svaret derpå).

Hjertelig hilsen Weisz

[Kgl. Bibliotek: NKS 5005, 4°, Kps. IV: O-Ø]

[Brevpapir fra]
"FANØ NORDSØBAD" AKTIESELSKAB.
Bestyrelsen

Fanø Hamburg den 19. Mai 1894
Mein sehr lieber Herr Nansen
Vorerst mein aufrichtigstes Bedauern Sie hier
nicht mehr angetroffen zu haben; in Folge
verschiedener dringender Geschäfte bin ich
erst heute früh aus Berlin retourniert.
Obzwar ich nicht weiß, ob Sie Gelegenheit
hatten hier als „Gemeinde...[?]“ zu
functionieren, nehme ich den guten Willen
für die Tat und sende Ihnen in
recomandierten Brief 3 der großen Havannas
mögen dieselben Ihnen gut schmecken und
was die Hauptsache ist Ihre Potenz⁴ stärken.
Hauptévènement baue ich mir in diesem
Jahre auf Fanø ein Chatelet, und habe sodann
die Ehre und ...[?] Sie?, Dr. Brandes und
Hendriksen dortselbst alljährlich als meine
Gäste sehen zu dürfen. Bitte sagen Sie beiden
Herren, wenn Sie sie sehen, wie sehr ich mich
freue, daß dieselben auf Fanø wären.
Mit herzlichen Grüßen Ihr aufrichtig
ergebener Weisz

[Brevpapir fra]
FANØ NORDSØBAD" AKTIESELSKAB.
Bestyrelsen

Fanø Hamborg, 19. maj 1894
Min meget kære hr. Nansen,
Modtag først og fremmest min oprigtigste
beklægelse over ikke at have truffet Dem her.
På grund af forskellige nødvendige
forretningsanliggender er jeg først her til
morgen kommet tilbage fra Berlin. Selvom
jeg ikke ved, om De havde mulighed for at
fungere? som Gemeinde-xxxx?, forventer jeg
Deres velvilje for sagen og sender Dem i et
anbefalet brev tre store Havanna-cigarer,
som jeg håber må bekomme Dem vel - og
hvad vigtigst er - giver Dem kræfter.
Som den store begivenhed bygger jeg i disse
år et lille slot på Fanø, og har således den ære
... gerne at ville se Dem, Dr. Brandes og
Hendriksen hvert år som mine gæster. Vær
venlig at fortælle begge de herrer, når De ser
dem, hvor meget jeg ville glæde mig, at se
dem på Fanø.
Hjertelig hilsen Deres oprigtigt hengivne
Weisz

Kaiserhof Bad-Nauheim - Ludwig Theobald

Bad Nauheim, den 24 Septbr 1894
Lieber Freund!
Allen Respekt vor Ihrer Leistung, ich besitze
kein tieferes Verständnis für literarische
Erzeugnisse, wohl aber einen gewissen
Instinkt, der mich selten im Stich läßt. - Ich

Kaiserhof Bad-Nauheim - Ludwig Theobald

Bad Nauheim, 24. september 1894
Kære Ven!
Al respekt for Deres arbejde. Jeg besidder
ingen dybere indsigt i litterære værker, har
dog et vist instinkt, som sjældent svigter mig.
Jeg har læst bogen med stor interesse, og vil

⁴ Potenz = Her i betydningen helbredet.

<p>habe das Buch mit großem Interesse gelesen, und würde dies gerne nochmals tun, wenn ich dasselbe zur Hand hätte.</p>	<p>gøre det igen, hvis jeg havde den ved hånden.</p>
<p>Sollte ich je in die Lage kommen ein Ministerportefeuille, selbstredend kann es sich nur um ein solches für „geistliche Angelegenheiten und Schulen etc.“ handeln zu verwalten, so wäre eine meiner ersten Amtshandlungen, die Sie verehrter Freund „heilig“ sprechen zu lassen, ferner besagtes Werk in allen höheren Töchterschulen des In- und Auslandes obligatorisch einzuführen.</p>	<p>Skulle jeg nogen sinde komme i den situation at blive minister, ville det give sig selv, at det kun kunne blive inden for kirke- og skolevæsenet. Her ville en af mine første handlinger være – kære ven - at ”kære Dem til helgen” og som obligatorsik læsning at indføre Deres omtalte værk i alle højere pigeskolersteder i ind- og udland.</p>
<p>Wie geht es Ihnen, den Herren Brandes und Hendriksen? Es ist doch jammerschade, daß meine Altersschwäche mir diesesmal den bösen Streich gespielt hatte, Sie <u>alle</u> nicht auf Fanø begrüßen zu dürfen; Sie ahnen nicht, wie sehr ich mich auf das Wiedersehen gefreut habe, und wie mich der Gedanke an dasselbe, <u>über</u> die täglichen Widerwärtigkeiten des Daseins ~~xxxxxxxx~~⁵ hat oft hat vergessen lassen. Ich hoffe bei den heilkräftigen Bädern hier bald soweit hergestellt zu sein, um meine alte Tätigkeit (geschäftlich ~~xxxx~~⁶ gesellschaftlich[?]) in vollem Umfange in allernächster Zeit wieder aufnehmen zu können. — Wo steckt jetzt Drachmann? Ist es ihm mit seiner Übersiedlung nach Berlin ernst? Haben Sie gelegentlich einige freie Minuten für mich übrig, dann bitte ich um einige Zeilen. — Nochmals besten Dank für Ihre freundliche Aufmerksamkeit und herzliche allseitige Begrüßung von Ihrem Weisz.</p>	<p>Hvordan har De, de herrer Brandes og Hendriksen det? Det er synd og skam og en streg i regningen, at min alderdomssvækkelse har forhindret mig i at hilse på Dem <u>alle</u> på Fanø. De aner ikke, hvor meget jeg har glædet mig til dette gensyn, og hvor tanken om selvsamme har fået mig til at glemme tilværelsens daglige ubehageligheder.</p> <p>Jeg håber at de helsebringende kurbade snart kan bringe mig så meget på højkant, at jeg kan genoptage min gamle gøremål (såvel forretninger som selskabelighed) i fuldt omfang i nærmeste fremtid.</p> <p>Hvor gemmer mon Drachmann sig? Mener han det alvorligt med med at flytte til Berlin? Har De ved lejlighed nogle ledige minutter til overs, så beder jeg om et par linier fra Dem. Endnu engang bedste tak for Deres venlige opmærksomhed og i alle henseender hjertelige hilsner fra Deres Weisz.</p>

⁵ Ikke læseligt overstreget ord.

⁶ Ikke læseligt overstreget ord.

<p>1895</p> <p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>3/I 95 Lieber Freund Nansen Den eingetretenen Jahreswechsel benutze ich, um Ihnen schriftlich meine aufrichtigsten Wünsche auszusprechen, da es mir leider nicht möglich ist, mündlich für die zahlreichen Beweise Ihrer freundschaftlichen Gesinnung für mich meinen Dank abstaten zu können. Ich hoffe, daß es diesmal während der Saison 95 gelingt eine Zusammenkunft der couragiertesten Junggesellen des Jahrhunderts (Sie, Drachmann, Brandes, Hendriksen und ein gewisser Sigm. Weisz) auf Fanø zu arrangieren, und daß frohe Laune und gutes Wetter die ausschlaggebenden Momente dieser Quadrupelalliance⁷ (mich darf ich ja leider nicht mitzählen) bilden werden. – Grüßen Sie mir bitte Hendriksen aufs herzlichste. Mit freundschaftlichem Händedruck Ihr Weisz</p>	<p>1895</p> <p>SIGMUND WEISZ Telegramadresse: WEISZBANK Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>3. januar 1895 Kære ven Nansen Det indtrufne årsskifte benytter jeg til skriftligt at sende Dem mine oprigtigste ønsker, da det desværre ikke er mig muligt at takke mundtligt for de talrige beviser på Deres venskabelige sindelag.</p> <p>Jeg håber, at det i den kommende sæson 1895 denne gang vil lykkes at arrangere en sammenkomst på Fanø mellem århundredets frygtløse ungersvende (Dem, Drachmann, Brandes, Hendriksen og en vis Sigm. Weisz) – og at godt humør og fint vejr vil være afgørende forudsætninger for denne kvadrupelalliance (mig selv kan jeg desværre ikke tælle med). De må hilse Hendriksen på det hjerteligste. Med venskabeligt håndtryk Deres Weisz</p>
<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>16/II 95 Lieber Freund Nansen! Ich werde mich <u>sofort</u> nachdem Sie mir geschrieben haben, ob das hiesige Anoncenbureau⁸ Heinz Eisler nicht aus früheren Ver...ungen [?] mit Ihnen einen Anspruch gegen Ihr Blatt „Politiken“ erheben kann, wegen der fraglichen Angelegenheit in Verbindung setzen.⁹</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegramadresse: WEISZBANK Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>16. februar 1895 Kære ven Nansen, Jeg vil <u>straks</u> efter De har skrevet til mig, om det herværende annoncebureau Heinz Eisler ikke af tidligere Ver...ungen med Dem har et krav mod Deres blad ”Politiken”, sætte mig i forbindelse vedrørende det tvivlsomme anliggende.</p> <p>Vores kontakt i København, der varetager</p>

⁷ Kvadrupelalliance = Forbund mellem fire magter. Der Krieg der Quadrupelallianz war ein militärischer Konflikt (1717–1720), in dem das Königreich Spanien gegen eine Viermächtekoalition von Großbritannien, Frankreich, Österreich und den Niederlanden um die Vorherrschaft im Mittelmeer kämpfte. Der Konflikt gilt als ein Beispiel dafür, wie im 18. Jahrhundert Diplomatie und Krieg einander ergänzten.

⁸ Weisz staver Annoncenbureau med enkelt n: Anoncenbureau.

⁹ Weisz fragt Nansen, ob das Annoncenbüro aufgrund früherer .....(?) Ansprüche gegen Politiken geltend machen kann. (Forklaring ved Ursula Lehmann-Brockhaus).

<p>Unsere Verbindung in Copenhagen für Vertrieb der Anoncen ist Emil Trier¹⁰, unbeschadet dessen hoffe ich Ihre Ansprüche contra Eisler mit Nachdruck vertreten zu können.</p> <p>Wie geht es Ihnen? Bei mir doktriert(?) wieder eine ganze medizinische Fakultät herum, und hat ..... [?] glücklich durchgeführt, daß ich zur Abwechslung 8 Tage das <u>Bett</u> gehütet habe. Von Freund Drachmann weiß ich nichts Neues, ich war 2 mal bei ihm und konnte ihn nur einmal sprechen. So wie ich das Zimmer verlassen darf, rufe¹¹ ich D[rachmann] an.</p> <p>Mit herzlichster Begrüßung Ihr Freund Weisz</p>	<p>distribution af annoncer er Emil Trier "uskadet" af dette, håber jeg at kunne varetage (med eftertryk) Deres krav mod Eisler.</p> <p>Hvordan har De det? Et helt medicinsk fakultet arbejder igen på mig, og har .....? gennemført med held, så jeg har som afveksling ligget i <u>sengen</u> i 8 dage.</p> <p>Fra ven Drachmann har jeg intet nyt. Jeg var hos ham to gange og kunne kun tale med ham en enkelt gang. Så snart jeg må forlade mit værelse, ringer jeg til Drachmann.</p> <p>De hjerteligste hilsner fra Deres ven Weisz</p>
<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Telegram-Adresse: WEISZBANK Bank-Konto: Norddeutsche Bank Telephon Amt II 5908 Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>Den 18/III 95 Lieber Freund Nansen! Ich möchte mich sehr gerne über die diversen am Copenhagener Platze¹² etablierten Bank- und Wechselgeschäfte informieren lassen, und wäre Ihnen sehr dankbar, wenn Sie mir eine Persönlichkeit daraus nennen könnten, an welche ich mich dieserhalb wenden kann.</p> <p>Ich hoffe Sie wohl und munter und werde Sie voraussichtlich im Mai dort aufsuchen und Ihnen Ihren Wunsch gerne erfüllen.</p> <p>Mit herzlichen Grüßen Ihr alter Freund Weisz</p>	<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Telegram-Adresse: WEISZBANK Bank-Konto: Norddeutsche Bank Telephon Amt II 5908 Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>18. marts 1895 Kære ven Nansen, Jeg vil meget gerne informeres om de forskellige bank- og vekselererforretninger, der findes ved Copenhagener Platz, og jeg vil være Dem meget taknemlig, hvis De derfra kunne nævne en person, som jeg kan henvende mig til.</p> <p>Jeg ønsker Dem alt vel og vil antagelig opsøge Dem til maj og gerne opfylde Deres ønske.</p> <p>Hjertelig hilsen Deres gamle ven Weisz</p>

¹⁰ Emil Trier (1854-1899) var indehaver af Caroline Humles Annoncebureau, Nørre Voldgade 25 i København. (Krak: Danmarks ældste forretninger. 1950. <http://www.coneliand.dk/Danmarks%20aeldste%20forretninger/DAEF%20200-299/Side%20262%20Houl%20-%20Hund.html>).

¹¹ Sigmund Weisz' telefonnummer 5908 fremgår af hans brevpapir.

¹² "Copenhagener Platze" betyder "in Kopenhagen" og ist eine altertümliche Redewendung. (Forklaring ved Ursula Lehmann-Brockhaus).

<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Hamburg, Ness 7.</p> <p>Den 6/V 95 Lieber Freund, Ein Schelm der mehr gibt als er hat. Anbei <u>M 250</u> zur gefl.¹³ Bedienung. In meiner <u>Privat</u>casse herrscht noch immer constante Ebbe (geschäftlich kann ich über <u>große</u> Beträge stets verfügen) das die Ursache weshalb ich Ihren Wünschen nicht schon früher und in gewünschtem Umfang entsprechen konnte. Ich würde Sie, die Herren Brandes und Hendriksen bitten zu Pfingsten meine Gäste auf Fanø zu sein (selbstverständlich ab Copenhagen) und bitte Sie um Ihre freundliche Intervention in dieser Sache. Vorausschicken muß ich allerdings, daß ich bis dahin die goldene kostbare Freiheit wieder erlangt habe (zur Zeit verbüße ich eine Festungshaft wegen Duellvergehens). Ich hoffe hier Ende des Monats begnadigt zu sein. Mit herzlicher Begrüßung an Sie und die Herren Brandes und Hendriksen Ihr aufrichtig ergebener Weisz</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegramadresse: WEISZBANK Hamburg, Ness 7.</p> <p>6. maj 1895 Kære ven, En skælm, som giver mere end han har. Vedlagt <u>250 M</u> til behagelig foranstaltning. På min <u>private</u> konto hersker der til stadighed konstant ebbe (i forretningsøjemed kan jeg dog stadig disponere over <u>store</u> beløb), hvilket er årsagen til, at jeg ikke allerede tidligere har kunnet imødekomme Deres ønsker i det ønskede omfang. Må jeg bede Dem, de herrer Brandes og Hendriksen om at være mine gæster på Fanø (selvfølgelig fra København) og beder Dem om Deres venlige støtte i denne sag. Jeg må dog forudsætte, at jeg har fået den dyrebare gyldne frihed igen. (For tiden afsoner jeg nemlig en fængselsstraf for overtrædelse af en duel-forseelse [formentlig i fægning]). Jeg håber dog at blive benådet her i slutningen af denne måned. Med hjertelig hilsen til Dem og de herrer Brandes og Hendriksen Deres oprigtigt hengivne Weisz</p>
<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Hamburg, Ness 7.</p> <p>Den 11/V 95 Lieber Freund! Ich gratuliere Ihnen aus vollem Herzen zu Ihrer Verlobung und hoffe daß Sie das ersehnte Glück an der Seite Ihrer schönen Braut finden mögen. – Ihr neues Geistesproduct habe ich nicht bekommen. Bitte wenn Sie Zeit und Gelegenheit finden, Brandes und Hendriksen meine Bitte vorzutragen, ich hoffe bis dahin auch Drachmanns <u>habhaft</u> zu werden. Falls es mir glückt diese <u>Verbrecherkolonie</u>¹⁴ (Sie sehen</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegramadresse: WEISZBANK Hamburg, Ness 7.</p> <p>11. maj 1895 Kære Ven! Jeg gratulerer Dem af mit hele hjerte med Deres forlovelse og håber, at De må finde den lykke, De længtes efter med den smukke brud ved Deres side. Deres nye åndsprodukt har jeg ikke modtaget. Hvis De kan finde tid og lejlighed til det, vil jeg være glad for, om De vil forelægge Brandes og Hendriksen min invitation. Jeg håber selv at kunne få fat på Drachmann. Hvis det skulle lykkes mig at samle denne</p>

¹³ gefl., forkortelse for gefällig = behagelig

¹⁴ Verbrecherkolonie: Strafkolonien (aus "Strafe" und "Kolonie") – auch Sträflings- und Verbrecherkolonien genannt – sind Arbeitslager in entlegenen Gebieten, in denen Häftlinge ihre Strafe abbüßen. Im 18. und 19.

<p>aus diesem Epitheton¹⁵ wie schonend ich solche Revolutionaire tituliere) beisammen zu haben (auf Fanø) so soll manches Glas auf Ihr künftiges Eheglück geleert werden. – Empfehlen Sie mich bitte dem gnädigen Fräulein, und seien Sie herzlichst begrüßt von Ihrem aufrichtig ergebenen Weisz.</p>	<p><u>forbryderbande</u> på Fanø, vil vi tømme mangel et glas på Deres kommende ægteskabelige lykke. (Af den ærefulde betegnelse ser De med hvilken skånsomhed, jeg titulerer sådanne revolutionære). – Jeg beder Dem venligst anbefale mig for Deres nådige frøken, med de hjerteligste hilsner fra Deres hengivne Weisz.</p>
<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Hamburg, Ness 7.</p> <p>Den 17/V 95 Lieber Freund Nansen Sie Realistiker de pur sang¹⁶ Sie Copenhagener Zola¹⁷; ich danke für das gütigst gesandte Buch; ein Königreich für das Original¹⁸. Geben Sie mir bitte die Adresse Prof. Brandes an damit ich ihm derart schreibe und ihn bitte, an der geplanten Pfingsttour teilzunehmen. Ja? Wann heiraten Sie?¹⁹ Die Dame Ihres Herzens muß unbedingt ein Ausbund von Schönheit und Charme sein (abgesehen von der künstlerischen Begabung), wenn es ihr gelungen ist einen Erzsünder vom Schlege eines P. N. [Peter Nansen] zu bekehren. Mit herzlichen Grüßen Ihr Weisz</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegramadresse: WEISZBANK Hamburg, Ness 7.</p> <p>17. maj 1895 Kære ven Nansen Jeg takker Dem – en fuldblods Realist – en københavner Zola – for den venligt tilsendte bog; et kongerige for originalen. Vil De venligst oplyse mig om professor Brandes' adresse, så jeg kan skrive til ham og bede ham om at deltage i den planlagte pinsetur. Forstår De? Hvornår skal De giftes? Deres hjertens udkårne må ubetinget være indbegrebet af skønhed og charme (når vi lige ser bort fra den kunstneriske begavelse), og når det er lykkedes hende at omvende en synder af første skuffe som en P.N. Med hjertelig hilsen Deres Weisz</p>

Jahrhundert hat man viele Strafkolonien fernab vom jeweiligen Mutterland, wie z. B. in Sibirien, und speziell auf kleinen Inseln gegründet, um die Flucht von Gefangenen zu erschweren oder unattraktiv zu machen. (<http://de.academic.ru/dic.nsf/dewiki/1454109>).

¹⁵ Epitheton ornans, (gr. epitheton tilføjelse, adjektiv + lat. ornans smykkende), smykkende eller prydnende adjektiv, der anvendes som stående kendemærke på en person, fx den kvieøjede Hera. Mit Epitheton bezeichent man in der Rhetorik beziehungsweise Stilistik das Hinzufügen eines im Satzzusammenhang nicht unbedingt erforderlichen Attributs, zum Beispiel die grüne Wiese.

¹⁶ pur sang = fuldblods, ægte

¹⁷ Peter Nansen som en københavner Zola. Der hentydes formentlig til Émile Zolas bog "Thérèse Raquin", som Nansen oversatte i 1891, og som blev opført på det nye strindsbergske forsøgsteater, "Studentersamfundets fri Teater" den 25. april 1891. Premieringen blev i øvrigt overværet af Holger Drachmann, Georg Brandes m.m. fl. (Karin Bang: Lykkens kælebarn. En biografi om Peter Nansen. Gyldendal, 2011, bind I, side 281-287).

¹⁸ Ein Königreich für das Original: Efter Shakespeare's citat "mit kongerige for en hest", især anvendt spøgefult som udtryk for, at man vil give meget for at faa noget lige i øjeblikket meget nødvendigt.

¹⁹ Den 14. marts året efter i 1896 blev Peter Nansen gift med Betty Nansen.

<p>SIGMUND WEISZ Telegramm-Adresse: WEISZBANK Bank-Konto: Norddeutsche Bank Telephon Amt II 5908 Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>Den 13/6 95 Lieber Freund Nansen! Ganz lebhaften Dank für die freundliche Zusendung Ihres vorletzten Werkes²⁰, welches ich mit großem Interesse und Vergnügen gelesen habe.– Es wird Sie interessieren zu erfahren, daß massgebende Personen (wie z. B. Redakteur Wallsee²¹ der Hamburg Nachrichten) sich in sehr <u>lobender</u> Weise über das Werk ausgelassen haben. Meine heutige Depesche bitte ich, mit einer Anfrage, welche ich wegen der von der Copenhagener Presse an die in Kiel²² weilenden Journalisten zu ergehende Einladung an Sie richten wollte, in Verbindung zu bringen²³. Es war meine Absicht, im Anschluß an den Copenhagener Besuch den auswärtigen Herren Journalisten eine Dampferfahrt nach Fanø zu arrangieren, in der Weise, daß ich gebeten hatte, daß die Copenhagener Presse mit ihren Freunden als <u>unsere Gäste</u> das Nordseebad Fanø besuchen sollten. Im letzten Moment sind mir jedoch dieserhalb Bedenken gekommen, weshalb ich von der Realisierung dieser Absicht Abstand nehmen möchte. Wie geht es Ihnen, Ihrer Braut? Wann sehe</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegram-Adresse: WEISZBANK Bank-Konto: Norddeutsche Bank Telephon Amt II 5908 Hamburg, Grosse Johannisstrasse 9.</p> <p>13. maj 1895 Kære ven Nansen! Modtag en varm tak for den venlige tilsendelse af Deres næstsidste værk , hvilket jeg har læst med stor interesse og fornøjelse.</p> <p>Det vil interessere Dem at erfare, at toneangivende personer (som bl.a. redaktør Wallsee fra Hamburger Nachrichten) har talt om Deres værk i meget <u>rosende</u> vendinger.</p> <p>Mit telegram fra i dag vedrører et spørgsmål til Dem i anledning af invitationen til den københavnske presses journalister, som venter i Kiel.</p> <p>I tilslutning til mit besøg i København havde jeg til hensigt at arrangere en dampskibssejlad til Fanø for de udenbys fra kommende herrer journalister på den måde, at jeg havde bedt om, at københavnerpressen med Deres venner skulle besøge Fanø Nordsøbad som <u>vores gæster</u>.</p> <p>I sidste øjeblik har jeg dog fået visse betænkeligheder, hvorfor jeg ser mig nødsaget til at opgive realiseringen af mine oprindelige hensigter.</p>
--	--

²⁰ Næstsidste værk: I årene 1893-95 udkom de tre kærlighedsromaner *Julies Dagbog* (1893), *Maria* (1894) og *Guds Fred* (1895), der gjorde Nansen til en af tidens mest læste forfattere, som behagede ved sin stil, men forargede ved sit livssyn og sit – set med nutidens øjne – beskedne vovethed. Han bestyrkedes i sin vurdering af den interesse, udlandet viste hans bøger. De blev oversat til flere sprog, Maria til i alt ni; en fransk udgave af romanen blev illustreret af Pierre Bonnard. I Tyskland fik han en formelig menighed, og Peter Nansen er ikke den eneste forfatter, der har fået sympati for det land, hvor hans værker gør lykke.

²¹ Heinrich Egon Wallsee (1849-1942). Tidligere redaktør i Wien, men fra 1888 til 1912 redaktør af *Hamburger Nachrichten*, hvor han især tog sig af kunst- og teaterkritik. (Die deutschsprachige Presse: Ein biographisch-bibliographisches Handbuch. Bearb. von Bruno Jahn. München, Saur, 2005, p. 1107).

²² Anledningen må være indvielsen af Kielerkanalen (Nord-Ostsee-Kanal), som blev indviet den 20. juni 1895. Se Henrik Cavling: *Journalistliv*, 1930, s. 200.

²³ Weisz' sætning er meget knudret. På mere mundret tysk kunne det med Ursula Lehmann-Brockhaus' ord i stedet formuleres: "Meine heutige Depesche bezieht sich auf eine an Sie gerichtete Anfrage wegen der Einladung [zu einer Dampferfahrt nach Fanø] der Journalisten von der Kopenhagener Presse, die sich in Kiel aufhalten (weilen)".

<p>ich Sie? Was sagt Brandes und Hendriksen nunmehr zu Fanø; ich nehme an, daß die Herren nunmehr auch die Ansicht haben, daß Fanø ein dänisches Ostende²⁴ zu werden berufen ist. Mit herzlichem Gruß Ihr aufrichtiger Freund Weisz</p>	<p>Hvordan har De og Deres brud det? Hvornår ser jeg Dem? Hvad siger Brandes og Hendriksen nu om Fanø? Jeg antager, at de herrer nu også har den opfattelse, at Fanø vil blive udråbt til at blive det danske Ostende. Med hjertelig hilsen Deres oprigtige ven Weisz</p>
<p>Vedr. Beifolgende Notiz: Politiken 26. juni 1895 "Fanø Nordsøbad. Vi har tidligere meddelt, at der var Udsigt til engelsk Kapitals Anbringelse i dette Badested. Nu er Forhandlingerne afsluttede og har ført til det Resultat, at engelske Kapitalister er traadte til, og med den forøgede Kapital vil nu følge en betydelig Udvidelse af Badet ved Opførelse af flere Hoteller, større Vej- og Parkanlæg osv. I Etablissementet er nu engageret dansk, tysk, østrigsk og engelsk Kapital".</p>	
<p>SIGMUND WEISZ Adresse für Depeschen: WEISZBANK Hamburg, Ness 7.</p> <p>Den 6/7 95 Lieber Freund Nansen! Bedauerlicherweise bieten sich mir z. Zt. wenige Chancen Sie dort aufzusuchen, weil ich hier am Platze unabkömmlich bin. – Beifolgende Notiz Ihres Blattes Politikken entspricht nicht den Tatsachen. Vorläufig existiert bloß ein Vorvertrag mit einem englischen Consortium, welchem jedoch keinerlei bindende Verpflichtung zu Grunde liegt. Die Wahrscheinlichkeit liegt vor, daß das fragliche Geschäft perfect wird, immerhin bleibt die Möglichkeit, daß <u>nichts</u> darnach kommt auch offen. Wenn es Sie respektive die Redaktion <u>Ihres</u> Blattes interessiert, so will ich Ihnen gern das Resultat der Verhandlungen jetzt brieflich oder telegraphisch mitteilen, vorausgesetzt die betreffende Mitteilung wird nicht als von mir kommend bezeichnet, da ich Ihnen dieselbe confidentiell und nur privatim zustelle. Ich hoffe Sie im besten Wohlsein und</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegramadresse: WEISZBANK Hamburg, Ness 7.</p> <p>6. juli 1895 Kære ven Nansen! Beklageligvis har jeg for tiden få muligheder for at opsøge Dem der, da jeg er uundværlig her på stedet. Den vedlagte omtale i Deres blad Politiken svarer ikke til de faktiske forhold. Foreløbig eksisterer der kun et udkast til en kontrakt med et engelsk konsortium, i hvilket der dog ikke ligger nogen bindende forpligtelse. Sandsynligheden ligger for, at den mulige forretning falder på plads, alligevel eksisterer der dog også den mulighed, at der <u>intet</u> kommer uf af det. Hvis det interesserer Dem og redaktionen på <u>Deres</u> avis, vil jeg gerne meddele Dem resultatet af forhandlingerne pr. brev eller telegrafisk, under forudsætning af, at det af den pågældende meddelelse ikke fremgår, at oplysningerne komer fra mig, idet jeg tilsender Dem selvsamme fortroligt og helt privat. Jeg ønsker Dem det bedste og hilser Dem som en kær ven og <u>behagelig lodsejer som nabo</u></p>

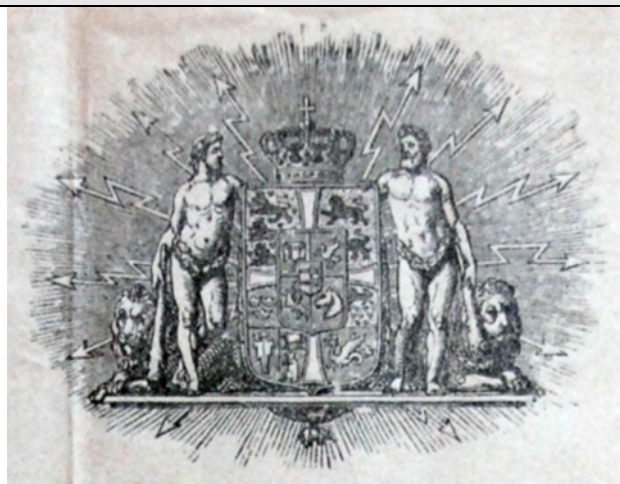
²⁴ Ostende: Der Badeturismus fand sin start an der belgiske kyst i begyndelsen af det 19. århundrede. En trend fra England, efter eksemplet på flere andre badesteder. Det var englændene, der bragte helingsprocessen af havbadekultur til den belgiske kyst.
Kilde: <http://oostende.org/de/geschichte.php>

begrüße Sie als lieben Freund und <u>angenehmen Gutsnachbar</u> ²⁵ auf Fanø herzlichst als Ihr Weisz	på Fanø. Hjerteligst Deres Weisz
---	----------------------------------

Die betreffende Mitteilung:

Politiken 7. juli 1895

Englænderne og Fanø. Vor Meddelelse om den Million Kr. engelsk Kapital, der skulde være tilflydt Fanø Nordsøbad, erholder følgende Rettelse: Nogen endelig Kontrakt med det engelske Konsortium er endnu ikke sluttet. Man nærer imidlertid det bedsre Haab om, at Sagen snart vil gaa i Orden.

Telegram fra Stockholm, Nr. 3777, 21 ord.

28.9. 1895

Rp [i.e.: Svar betalt]

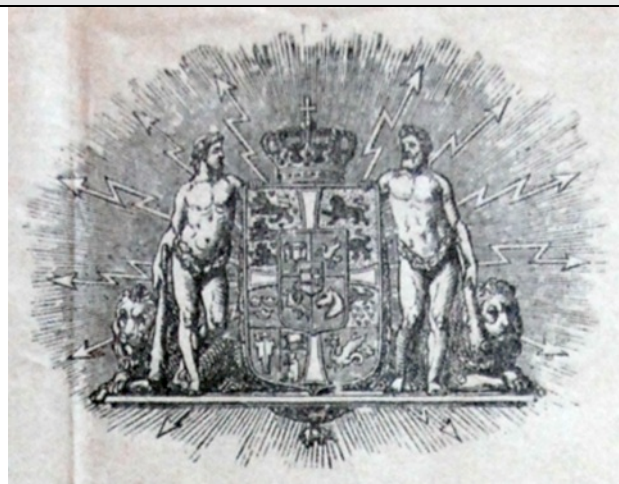
Peter Nansen

Redaktør, Politiken,
Kbhvn.

Falls sie hier netten bekannten haben, bitte telegrafisches einföhrungs schreiben²⁶.

[Ich] wohne grand hotel.

grüßend Weisz

Telegram fra Stockholm, Nr. 3777, 21 ord.

28. september. 1895

Rp [i.e.: Svar betalt]

Peter Nansen

Redaktør, Politiken,
Kbhvn.

Hvis De skulle have gode bekendte her [i Stockholm], vil De måske være så venlig at sende mig navnene på dem.

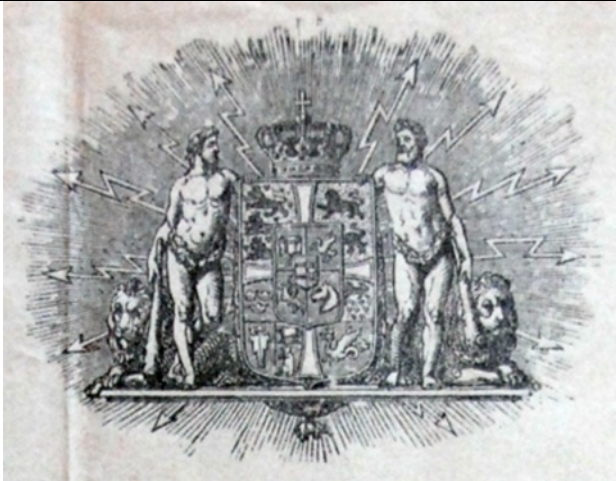
Jeg bor på Grand Hotel. Hilsen Weisz.

²⁵ Gutsnachbar: Formentlig (jordbesidder- eller ejendoms-)nabo.

²⁶ Gabriele Salmuth forklarer: Telegrammet anvendes her som en anbefalingskrivelse, som brugtes i gamle dage, når man rejste til fremmede steder. Fik man anbefalet en bekendt fra nogen, var man sikker på en invitation og dermed lokal kontakt, og måske endda overnatningsmulighed.

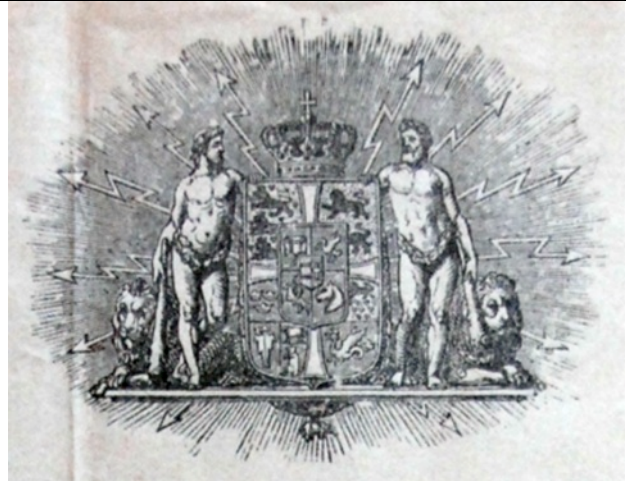
<p>1896</p> <p>SIGMUND WEISZ Telegramm-Adresse: WEISZBANK Bank-Konto: Norddeutsche Bank Telephon Amt II 5908 Hamburg, Ness 7.</p> <p>Den 21 Jan 96 Lieber Freund Nansen! Ich habe Grund zur Annahme, daß die seit Jahr und Tag geführten Verhandlungen, wegen der Übergabe des Fanø Bades an eine sehr potente erstclassige Gesellschaft in London ein günstiges Resultat aufweisen dürfte.</p> <p>Unter allen Umständen bitte ich Sie diese meine Auslassungen streng discret zu behandeln.</p> <p>Falls ich Ihnen respective Ihrem alten Blatt Politikken dienen kann, bin ich gerne bereit Ihnen morgen einen <u>streng</u> sachlich gehaltenen interessanten Artickel über Fanø zu senden, vorausgesetzt (und das ist Condition) daß Sie oder die Redaktion den Verfasser des Artikels strengster Discretion versichern.</p> <p>Mit den besten Wünschen für Ihr ferneres Wohlergehen Ihr alter Freund Weisz</p>	<p>1896</p> <p>SIGMUND WEISZ Telegram-Adresse: WEISZBANK Bank-Konto: Norddeutsche Bank Telephon Amt II 5908 Hamburg, Ness 7.</p> <p>21. januar 1896 Kære ven Nansen! Jeg har grund til at antage, at jeg kan fremvise et særdeles gunstigt resultat af de siden år og dag førte forhandlinger om salget af Fanø Bad til et særdeles velfunderet førsteklasses selskab i London.</p> <p>Under alle omstændigheder beder jeg Dem om at behandle mine udtalelser strengt fortroligt.</p> <p>I tilfælde af at jeg kan stå til tjeneste for Dem og Deres avis Politiken, er jeg villig til i morgen at sende Dem en <u>strengt</u> saglig og interessant artikel om Fanø, under forudsætning af (og det er betingelserne), at De og redaktionen lover artiklens forfatter fuld diskussion.</p> <p>Med de bedste ønsker om Deres fremtidige vel Deres gamle ven Weisz</p>
<p>SIGMUND WEISZ Telegramm-Adresse: WEISZBANK Bank-Konto: Norddeutsche Bank Telephon Amt II 5908 Hamburg, Ness 7.</p> <p>Den 24/I 96 Lieber Freund Nansen! Vielen Dank für Ihr gütiges Schreiben die Einlage bitte ich Sie in Politikken lancieren zu wollen. –</p> <p>Streng vertraulich darin Ihnen (dies darf <u>jedoch nicht</u> in die Zeitung kommen) daß von dänischer Seite Lehensgraf Raben Levetzau Hofjägermeister Graf Brockenhaus Schack Giesegaard vorstehende Herren ein Mandat in der Direction angenommen haben. –</p> <p>Vorsitzender der Direktion ist Lord Suffield. –</p> <p>Ich nehme an, daß es Ihnen respective Ihren</p>	<p>SIGMUND WEISZ Telegramm-Adresse: WEISZBANK Bank-Konto: Norddeutsche Bank Telephon Amt II 5908 Hamburg, Ness 7.</p> <p>24. januar 1896 Kære ven Nansen! Mange tak for Deres venlige brev. Indlægget beder jeg Dem om at offentliggøre i Politiken –</p> <p>Strengt fortroligt til Dem (dette må <u>dog ikke</u> komme i avisen): Fra dansk side vil de to herrer lensgreve Raben Levetzau og hofjægermester grev Brockenhaus Schack til Giesegaard få bestyrelsesposter i direktionen. Formand for direktionen bliver Lord Suffield. –</p> <p>Jeg antager, at både De og deres venner på</p>

<p>Freunden bei Politikken erwünscht ist, diese Mitteilungen sowie alle späteren früher wie die anderen Blätter zu erhalten. Vielleicht haben Sie die Güte mir zu schreiben, wann der kleine beifolgende Artikel erscheint. Mit herzlicher angelegentlicher Begrüßung Ihr ...[?] Freund Weisz</p>	<p>Politiken ønsker, at De får både denne meddelelse og alle kommende før end alle de andre viser? Måske De har den venlighed at skrive til mig, hvornår den lille vedlagte artikel vil blive bragt? Med hjertelig oprigtig hilsen Deres ven Weisz</p>
<p>Politiken 26. januar 1896 Fanø Nordsøbad. Fra en tilfældig Korrespondent i London har vi modtaget følgende: I den sidste Tid har der verseret adskillige Rygter ogsaa at Aktieselskabet Fanø Nordsøbad helt og holdent skulde gaa over i engelsk Besiddelse. Det faktisk Rigtige i disse meddelelser er, at de Forhandlinger, der er indledede om Aktieselskabets Overgang paa engelske Hænder, efter al Sandsynlighed vil føre til et Resultat, da de engelske Interessenter er paa det Rene med Foretagendets Værdi og nærer sikkert Haab om, at det skal lykkes at lede den engelske Turiststrøm, der hidtil er gaaet fra London over Skotland-Bergen til Nordkap, paa Tilbagevejen om ad Kjøbenhavn-Esbjærg, henholdsvis Fanø. At den danske Turisttrafik vilde have store Fordele heraf, er indlysende. De engelske Interessenter har til Hensigt at fremme Badets Udvikling med meget store Pengemidler, saaledes at der i kortest mulig Tid og i Tilslutning til de allerede opførte Bygninger kann skabes et sandt Verdensbad paa den lille sandede Ø, der indtil fornylig laa ganske ød hen.</p>	
<p>[Fortrykt brevpapir fra] "FANØ NORDSØBAD" AKTIESELSKAB. Bestyrelsen</p> <p>Hbg, ~~Fanø~~ den 16 Febr 1896 Lieber Freund Nansen! Heute erlaubte ich mir Ihre Freundlichkeit, [...?] in Anspruch zu nehmen indem ich Sie bat, mir von dort aus eine harmlose Anfrage telegrafisch zukommen zu lassen. Die verursachte Bemühung belieben Sie gütigst zu entschuldigen. – Nächsten Sonntag bin ich dort. Mit herzlichem Händedruck ganz der Ihre Weisz</p>	<p>[Fortrykt brevpapir fra] "FANØ NORDSØBAD" AKTIESELSKAB. Bestyrelsen</p> <p>Hamburg, ~~Fanø~~ den 16. februar 1896 Kære ven Nansen! I dag tillod jeg mig at gøre brug af Deres venlighed, lægge beslag på (?), idet jeg bad Dem om at lade mig telegrafisk komme med et harmløst spørgsmål. Den forårsagede ulejlighed beder jeg Dem venligst undskylde. Jeg er der næste søndag. Med hjerteligt håndtryk er jeg aldeles Deres Weisz</p>

Telegram fra Hamburg, Nr. 51822, 28 ord.

16. 2. 1896
Rp. [i.e.: Porto betalt]
Peter Nansen
Løvstræde 8
Kbh.
Bitte telegrafieren sie mir nachstehendes
besten dank groß weisz
weiszbank Hamburg
wie viel fanø actien sind bis heute London
gezeichnet Peter Nansen

Telegram fra Stockholm, Nr. 51822, 28 ord.

16. februar 1896
Rp. [i.e.: Porto betalt]
Peter Nansen
Løvstræde 8
Kbh.
Telegrafér mig venligst nedenstående.
Bedste tak og hilsen
Weisz
Weiszbank Hamburg
Hvor mange Fanø aktier er der i London
blevet tegnet indtil i dag Peter Nansen

[Fortrykt brevpapir fra]
"FANØ NORDSØBAD" AKTIESELSKAB.
Bestyrelsen

Hbg, Fanø den 23/III 1896
Lieber Freund Nansen!
Wenn Sie in Ihrem jungen Glücke, welches
ich Ihnen von Herzen²⁷ gönne, gestört
werden dürfen, so bitte ich Sie nach Erhalt
dieses einen kleinen Artikel²⁸ in dem Ihnen
nahestehenden Organe Politiken zu
lancieren, worin auf die geplante englische
Neugründung Fanø hingewiesen wird.
Die Tendenz des Artikels soll eine durchaus
sachliche sein, und wäre ich dankbar, wenn
speziell auf die große Tragweite des
Unternehmens welches nunmehr auch
äußerlich seinen internationalen Charakter

[Fortrykt brevpapir fra]
"FANØ NORDSØBAD" AKTIESELSKAB.
Bestyrelsen

Hamburg, Fanø den 23. februar 1896
Kære ven Nansen!
Hvis De tillader mig i Deres nye lykke, som
jeg af hele mit hjerte ønsker Dem velundt, at
må forstyrre Dem, beder jeg Dem om, efter at
have modtaget denne lille artikel, at
publicere den i Deres nærtstående organ
Politiken, og hvori der bliver henvist til den
planlagte nyetablering på Fanø.
Artiklens holdning skal helt igennem være
saglig, og jeg vil være taknemlig for, om De i
særlig grad vil henvise til den store
rækkevidde af foretagendet, som nu
yderligere får international karakter.

²⁷ Den 14. marts 1896 var Peter Nansen blevet gift med Betty Nansen. I øvrigt forlod Nansen Politiken den 1. januar 1896 for at indtræde i ledelsen af Gyldendal.

²⁸ Ved en gennemsøgning af Politiken 23. februar-29. marts er den omtalte artikel ikke dukket op.

<p>erhält, hingewiesen würde. – Abgesehen von der großen nationalökonomischen Seite des Unternehmens, darf die große Tragweite desselben auf den voraussichtlich nach Copenhagen zu gewärtigenden englischen Touristenstrom nicht unterschätzt werden, etc. etc. Vorbehaltlich Ihrer Genehmigung werde ich so frei sein die für Sie und Ihre Frau Gemahlin bestimmte Widmung (eine japanische antike Vase) persönlich und zwar anfangs April zu überreichen. Mit herzlicher Begrüßung an Sie, ergebenen Handküssen an Ihre Frau Gemahlin Ihr ergebener Weisz²⁹ Ein Fanø Prospekt wird Ihnen Morgen noch zugestellt.</p>	<p>Bortset fra den store nationaløkonomiske side af foretagendet, må det ikke undervurderes, at den store rækkevidde også forventes at ville tiltrække en strøm af engelske turister til København.</p> <p>Med forbehold for Deres tilladelse vover jeg at være så frimodig, at jeg personligt i begyndelsen af april gerne vil overrække Dem og Deres fru gemalinde en gave i form af en antik japansk vase. Med hjertelig hilsen til Dem, hengivne håndkys til Deres fru gemalinde, Deres hengivne Weisz Et Fanø-prospekt vil blive tilsendt Dem i morgen.</p>
--	--

Politiken 30. marts 1896

Fanø Nordsøbad paa engelske Hænder. *Ribe Amtstidende* meddeler, at Fanø Nordsøbad nu skal overdrages et engelsk Selskab, der med en Kapital paa 200.000 Lst. er dannet under Navn *The island of Fanø development company*. Dets formand er Lord *Suffield*, London.

Politiken 30. maj 1896

Dødsfald. *Nordby* (Fanø), den 29. Maj (R.B.) Bankier *Siegmund Weisz*, ledende Medlem af Direktionen for Fanø Nordsøbad, er i Følge hertil indløbet Telegram i Dag afgaaet ved Døden i Hamborg.

Politiken 31. maj 1896

En Bankiers Selvmord

Sigmund Weisz (1854-1896)³⁰

[Nekrolog utvivlsomt forfattet af Peter Nansen]

Som meddelt i går i et ganske kort telegram, er grundlæggeren af Fanø Nordsøbad, den østrigske bankier Siegmund Weisz død i Hamborg i forgårs.

Senere telegrammer har vist, at omstændighederne ved Weisz' død var mere dramatiske, end man oprindeligt antog. Weisz har nemlig skudt sig. Ifølge privattelegram til os fandt man ham liggende døende i sit privatkontor i Hamborg med revolveren ved siden. Man hidkaldte assistance og fik ham bragt ind i en sygevogn, men under transporten døde han.

Weisz var af en anset østrigsk familie; selv var han begyndt under ret små forhold, men han havde arbejdet sig op og ansås før sin død for mer end almindelig velhavende. Han brugte mange penge. Som direktør for aktieselskabet kørte han ofte med ekstratog fra Hamborg til Esbjerg. En lignende flothed udviste han privat. Han havde ikke blot sans for at tjene penge, men også for at bruge dem på en elegant og storstilet måde. De middage, han gav, når han var her i byen, er blevne berømte. Han inviterede foruden sine forretningsforbindelser især gerne kunstnere og literære notabiliteter; også over på Fanø udfoldede han ved flere lejligheder en efter danske

²⁹ Weisz skød sig selv to måneder senere, den 30. maj 1896.

³⁰ Underrubrikken i Politiken staver Weisz' fornavn forkert "Siegmund" og anfører heller ikke årstal for fødsel og død. Renskriften her er i øvrigt lettere moderniseret. hvad angår retskrivning og brug af store begyndelsesbogstaver.

forhold storslået gæstfrihed, der ikke havde noget anmassende ved sig. Han havde rejst meget og set sig godt om, han var meget belæst og kundskabsrig, en udmærket selskabsmand og næsten idealet af en vært.

Endnu forholdsvis ung – kun 42 år gammel – og fuld af livslyst, som han var, er der vel næppe nogen anden forklaring på hans selvmord end derangede pengeforhold. Han havde måske sat flere penge, end han kunne tåle, ind i Nordsøbadet. Der er muligvis kommet et øjeblik, hvor det var ham af vigtighed atter at kunne frigøre de kapitaler, han dér havde bundet. I foråret lå han i underhandlinger om Badets salg, og disse underhandlinger havde ført til et næsten sikkert resultat; Badet skulle gå over på engelske hænder. Weisz skrev til venner i København, fuld af glæde over det gode resultat. Men handelen gik ikke i orden; englænderne gjorde vanskeligheder. Weisz, der skulle have været her til byen i april, rejste i stedet for til England, men var ikke heldig, det hele gik nu over styr.

Disse fejlslagne forhåbninger, umuligheden af at kunne fortsætte det liv, han nu en gang var vant til at leve, har sikkert været hovedgrunden til hans handling. Han har da valgt at skyde sig umiddelbart før generalforsamlingen, der skulle finde steds i aftes.

På det første telegram, der indløb til Nordby på Fanø, og hvori der stod, at Weisz var død af hjerteslag, rejste Badets administrerende direktører, kaptajn Rødegaard og Greibe straks til Hamborg.

Om Nordsøbadets generalforsamling i går aftes melder et udførligt Ritzau-telegram: Hamborg, 30te maj. Aktieselskabet "Fanø Nordsøbad" har i aften kl. 6 afholdt generalforsamling her. Generalforsamlingen lededes af revisor Dietrichs.

Det blev konstateret, at selskabets forhold på ingen måde berøres materialet af direktør Weisz's død.

Som repræsentant for flere store aktionærer foreslog Dietrichs af hensyn til den momentane forretningsforstyrrelse, som Weisz's død har voldet, at udsætte at tage beslutning om årsregnskabet indtil videre. De talrige tilstedeværende aktionærer erklærede sig enige heri. Aktionæren Petersen mindedes i varme, anerkendende ord direktør Weisz' store fortjenester af selskabets fremgang og bad forsamlingen hædre den afdødes minde ved at rejse sig, hvilket skete.

Politiken 1. juni 1896

Bankier Weisz' Selvmord. Aarsagen til Bankier Weisz' tragiske Død er endnu ikke fuldt oplyst. Eller rettere sagt, man véd i Virkeligheden ikke noget.

Vi modtog i Gaar fra vor Korrespondent i Hamborg følgende Privattelegram, der ikke helt stemmer overens med tidligere Depecher.

Hamburg, d. 31. Maj.

Bankier Weisz' Selvmord skyldes, saavidt vides, udelukkende Sygelighed, der ytrede sig i Nervøsitet og Hjærteliedelse. Han havde i længere Tid lidt af Tungsind og Søvnløshed paa Grund af disse Liedelser. Han skød sig i Fredags tidlig om Morgensen paa sit Kontor, hvor Rengøringskonen, der senere kom, fandt hans Lig.

Silkeborg Avis eller Midtjyllands Folketidende 3. juni 1896

Fanø Nordsøbad

Direktør Weisz' Selvmord

(Fra vor Korrespondent).

Fanø, 1. Juni.

I Morges hejsede Kurhuset sine to Dannebrogsgflag som Tegn paa, at Sæsonen var aabnet, og samtidig blev, mærkelig nok, det langvarige, stormfulde og kølige Vejr afløst af Solskin og Varme.

Skjønt det var Direktør Weisz' Begravelsesdag, blev dog ikke flaget paa halv Stang. Vel miskjender man selvfølgelig ikke den afdødes Betydning som Etablissementets egentlige Skaber, men der synes dog at gjøre sig en ikke ringe Skepsis gjældende med Hensyn til Bedømmelsen af hans Karakter.

Det er bleven benægtet, at Weisz' Endeligt stod i Forbindelse med den Generalforsamling, Badets Aktionærer næste Dag skulde afholde, men selve Faktum lader sig dog ikke

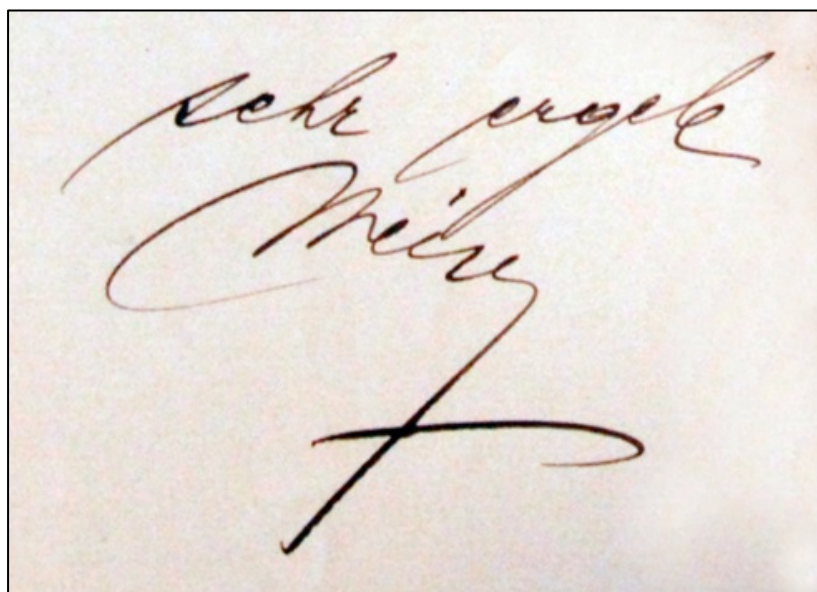
bortforklare: at Selskabets Direktør havde valgt at tage Afsked med Verden nogle faa Timer før han skulde samles med de Mænd, som han skulde aflægge Regnskab for. Selv om han ikke havde gjort sig skyldig i noget egentlig Underslæb, saa er det dog vitterligt for mangfoldige Mennesker baade her og i Esbjerg, at han som Direktør ofte disponerede med vanvittig Ødselhed over Selskabets Repræsentationskonto.

Alt i alt antages Aktieselskabet hidtil at have forbrugt ca. 400.000 Kr. til Indkjøb af det 18 Millioner Kvadratfod store Terræn, Opførelse af Bygninger, Vejanlæg, Leje af den lange Forstrand hélt ned ti Sønderho osv. Deraf har Weisz nok personlig tilskudt ca. 70.000 Kr., hvilket var, hvad han ejede.

Om de for et Par Maaneder siden stedfundne Forhandlinger med engelske Kapitalister har jeg erfaret følgende:

Weisz erklærede overfor Englændernes Repræsentant, Mr. Gray, at Selskabet egentlig havde Penge nok, da det disponerede over 4 Mill., men at man ønskede engelske Penge anbragt i Foretagendet for at vække Interessen for dette i England. Mr. Gray svarede da meget forstandigt, at naar 4 Mill. var nok til at gjøre Badet til et Verdensbad, saa var det ikke værd at stikke *flere* Penge i det; hvis altsaa Weisz blot ville skaffe to af de fire Mill., skulde Englænderne nok tilskyde Resten. Saa viste det sig, at Weisz ikke kunde skaffe de to Mill., og dermed strandede Sagen. At disse pekuniære Vanskeligheder har bidraget til at gjøre Weisz kjed af Tilværelsen, kan der næppe være nogen Tvivl om.

Men derfor er der ikke fjærneste Grund for Fanø Nordsøbad til at sé trist paa Fremtiden, ejheller for de Fanniker og Esbjerg-Mænd, der har stukket Penge i Hotellerne derovre. Stedet ejer faktisk alle de naturlige Betingelser for at blive et Verdensbad, – hvad selve Havet og Stranden angaar utvivlsomt i endnu højere Grad end Trouville, Ostende og alle de andre bekjendte Badesteder.

Sigmund Weisz' underskrift:

[Deres] meget hengivne

Weisz

Brev af 13. juni 1892 til Peter Nansen.

Jeg henviser også til min bog:

Holger Drachmann på Fanø. Skildret i malerier, skitser, breve, rejsebeskrivelser, digte og samtidige dokumenter. Udgivet af Fanø Kunstmuseum, 2015. ISBN 978-87-993729-1-1